

se opresc în studiile lor Gh.Bobâna și D.Gramă. Emil Dragnev încearcă o încadrare a fenomenului cultural medieval românesc în ambianța culturală europeană.

Articolul lui Andrei Eșanu, *Characterul pluristratificat al cronicii lui Grigore Ureche*, valorifică ultimile cercetări în această direcție, mai ales încheierile la care a ajuns profesorul ieșean N.A.Ursu.

Ion Megrei realizează o schiță a istoriei mănăstirii Căpřiana publicând mai multe inscripții: de pe icoana Răstignirii (o istorie pe scurt a păstoririi mitropolitului Gavriil Bănulescu-Bodoni) și de pe pietre de mormânt (a mitropolitului Gavriil, a arhimandritului Chiril Adrianopolis).

Pentru începutul Evului Mediu volumul cuprinde studiul lui Andrei Hîncu privitor la "etnogeneza volohilor văzută din unghi filologic".

Prin valoarea studiilor cuprinse în volum "colectivul temporar de creație << Istoria culturii moldovenești >>" va deveni cu siguranță o prezență permanentă în spațiul istoriografic românesc, iar această culegere de studii se va constitui probabil în primul tom al unei serii pe care o dorim cât mai lungă.

Petronel Zahariuc

GH. BUZATU, C.GH. MARINESCU (coordonatori), *Nicolae Iorga. Omul și opera*, vol.2, în colecția *Românii în istoria universală*, tom 24, Bacău, 1994, 292 p.

Volumul se constituie într-un omagiu adus personalității lui Nicolae Iorga -spirit enciclopedic de mare mobilitate intelectuală, care a marcat în mod covârșitor istoria României.

Cercetătorul Gh.Buzatu are meritul de a fi unul dintre coordonatorii ciclului *Românii în istoria universală* (alături, inițial, de profesorii universitari Ion Agrigoroaiei și Vasile Cristian).

Promoțiile de viitori istorici anterioare lui 1989 (dar, nu numai) își amintesc, desigur, cu interes, de aparițiile opurilor din colecția mai sus amintită, veritabile evenimente în contextul istoriografic românesc de atunci dominat în genere de anchilozele discursului ideologic oficial.

Semnatarul acestor rânduri reține faptul că, într-o emisiune culturală din 1988 a postului de radio occidental "Europa Liberă", volumele din colecția *Românii în istoria universală* au fost considerate expresii ale adevăratei valori a școlii istoriografice românești, spre deosebire de producțiile pseudo-științifice destinate doar propagandei.

Lucrarea în discuție -aparținând aceleiași prestigioase colecții, cuprinde studii și evocări semnate de David Prodan, Gh.Buzatu, C.Gh.Marinescu, Gheorghe I.Florescu, Ion Agrigoroaiei, Valeriu Florin Dobrinescu, Rodica Ciocan-Ivănescu, Vasile Neamțu, Stela Cheptea, Ioan Saizu, Eugen Dimitriu, Petru Froicu, Gh.Nicolescu, I.Burlacu, Victor Brătulescu, Valeria Costăchel, Ștefan Pascu.

Personalitatea lui Nicolae Iorga este analizată din perspective multiple, fiecare observație a cercetătorilor menționați anterior constituind o invitație la reflecție, fiind deopotrivă utilă și iubitorului de istorie obișnuit.

Astfel, Gh.Buzatu (*N.Iorga și Marea Unire a Românilor*) oferă o prezentare a impactului pe care personalitatea polivalentă a savantului a avut-o cu acea dimensiune a politicii "instinctului național", ca să-l parafrăzăm pe Take Ionescu.

Asidua activitate a lui N.Iorga pusă în slujba idealului unirii tuturor românilor este concentrată în chip inteligent, pe parcursul a doar 29 de pagini de un cercetător pentru care (și stu-

diul de față constituie un argument în acest sens) sursele documentare autentice reprezintă o adevărată religie a demersurilor științifice.

La fel de bine documentat și atrăgător scris, studiul lui Gh.I.Florescu (*Deputatul N.Iorga în anii primului război mondial*) consemnează aspecte mai puțin cunoscute privind începuturile apropierea savantului de "agora" politicii, teritoriu atât de ostil în genere, creatorilor de mare valoare (exemplul clasicizat de acum este, desigur, cel oferit de Octavian Goga în perioada interbelică).

Profesorul universitar Ion Agrigoroaiei creionează traviul depus de către Nicolae Iorga în sensul întăririi structurilor statului român reîntregit. (*N.Iorga în acțiunea de consolidare a României întregite*) Autorul dovedește aceeași sobrietate a stilului, evitând frivolitatea expresiei, axându-și observațiile pe recursul constant la sursele bibliografice de rezistență. Menționăm în mod special studiul istoricului Ion Agrigoroaiei poate și pentru faptul că, l-am cunoscut pe autor și în postura de dascăl, al cărui student mărturisim că am fost. În ultima vreme, domnia sa a arătat preocupări constante vizând problematica statului național unitar român și necesitatea apărării acestuia într-o perioadă (cea interbelică) de loc scutită de convulsii politico-diplomatice. Așteptăm în acest sens cu interes anunțata sa sinteză, *România între anii 1918-1940*.

Subtile observații, bazate pe o vastă informație constatăm și în studiul cercetătorului I.Saizu (*N.Iorga despre relația lui M.Eminescu cu istoria*) subiectul în sine presupunând certe conotații interdisciplinare (recte filologice, dar și filosofice).

Valeriu Florin Dobrinescu -cercetător cu o activă prezență în peisajul istoriografic din ultima vreme analizează în studiul său (*Probleme ale politicii externe a României interbelice reflectate în Memoriile lui N.Iorga*) modul în care savantul-patriot a supus observațiilor sale "câteva aspecte ale politicii externe a României". (p.124). Conexiunile realizate de către autor presupun o bună cunoaștere a realităților externe europene iar baza documentară pe care se sprijină în afirmațiile sale este (ca și în cazul volumelor semnate de același istoric) absolut remarcabilă. (Ca exemplu oferim aici "cazul" Bibliotecii Congresului din Washington.)

Alături de celelalte contribuții (nu mai puțin demne de interes) volumul în discuție reprezintă o frumoasă și nobilă modalitate de cinstire a memoriei unei personalități de asemenea amploare, ca Nicolae Iorga. Este de fapt, datoria oricărui profesionist autentic al scrisului istoric.

Cristian Sandache

I. CIUPERCĂ, *Opoziție și Putere în România anilor 1922-1928*, Editura Universității "Al.I.Cuza", Iași, 1994, 288 p.

Autorul este unul dintre cei mai bine cunoscuți specialiști ai fenomenului istoric contemporan; și când afirmăm aceasta ne gândim în primul rând la prelegerile sale pe teme de istorie universală pe care semnatarul acestor rânduri le-a audiat în calitate de fost student.

Lucrarea de față este o analiză a raporturilor politice, economice, sociale și nu în ultimul rând mentale care au caracterizat România anilor 1922-1928, perioada supusă demersului științific surprinzând prin accentele sale de înnoire, de reformulare a modelului dezvoltării unei comunități etnice legitimate politicește în cadrul hotarelor sale firești. Pe "tabla de șah" a forțelor de decizie apar elemente noi, doritoare a depăși limitele "lumii vechi"-acuzată de toate complexele noastre balcanice și cultural-politice.

Țărănismul -structurat doctrinar- revendicându-se de la majoritatea rurală a populației României și mitul învingătorului militar-paternalist și onest (Alexandru Averescu), mit con-